

Предговор*

ПРОШЛО јЕ ТАЧНО ДЕСЕТ ГОДИНА од првог издања *Речника синонима*. То прво издање под етиком издавачке куће Корнет рађено је по тадашњим најсавременијим речничким методама, али се због рокова појавило са приличним бројем пропуста, грешака, недоследности, па чак и вишкова. Захваљујући унапређеним методама, ово издање има и регистар помоћу ког је могуће наћи све речи и изразе и њихове синониме који се у Речнику спомињу. Такође, колико је то било могуће, отклоњени су набројани пропусти.

ОСИМ ПОЖРТВОВАНОСТИ издавачке куће Прометеј на челу са Зораном Колунцијом, велику захвалност дугујем бројним корисницима првог издања Речника који су педантно записивали недостатке претходног издања и на тај начин знатно обогатили ову нову верзију, која је, верујем, знатно боља од прве.

ТАКОЂЕ, ОГРОМНУ ЗАХВАЛНОСТ на техничкој помоћи дугујем проф. др Данку Шипки, као и инжењеру Ивану Миленковићу који је саставио програм помоћу ког је израђен регистар.

У Београду, 5. новембра 2018.

* Ова књига је заједничко издање издавачких кућа КОРНЕТ и ПРОМЕТЕЈ из Новог Сада и за Корнет је ово друго издање, а за Прометеј прво издање.

Хајдуковић је уједно и јединствен шифровом
онима који се користи да се овај језик
нападају. Уједно је и јединствен шифровом
који се користи да се овај језик

тоталитарски систем до тога да се овај језик
нападају. Уједно је и јединствен шифровом

Предговор првом издању

КАД САМ СЕ ЗАТЕКАО у Трсту 1992. године, у јеку ратова у бившој Југославији, почeo да се бавим писањем, што новинарских текстова, што преводима, што писама пријатељима... Постало ми је јасно да на нашем, тада српско-хрватском говорном подручју, изразито недостаје једно специјално средство за рад које би било од помоћи у процесу писања. Истина, већ тад је постојао „Речник синонима и сродних речи” Миодрага Лалевића, али тај речник, иако фантастично обиман и лексикографски беспрекорно обрађен, није задовољавао моје тадашње прохтеве. Наиме, био сам замислио речник као апарат који би пре свега био од користи свима онима којима је тај језик материји и који ће им више служити као нека врста подсетника за речи којих не могу да се сете или да их упути на неке које иначе веома добро познају али немају навику да их користе. И да, што ми се још тада чинило важним, да тај поступак буде брз и ефикасан.

ПОЛЕМИКЕ МЕЂУ ЛИНГВИСТИМА око питања „Шта су то синоними?” не јењавају као и многе друге вечне језичке теме. Ми можемо да заузмемо овакав или онакав став, али чак и ако прихватимо учстало и најекстремније становиште да прави синоними заправо не постоје, тиме нимало не престаје потреба за једним оваквим лексиконом. Управо те ситне разлике у обележјима сродних речи, биле оне засноване на стварној разлици, стилским финесама, индивидуалним схватањима појединих значења или нечем четвртом, управо оне доприносе потреби да свако ко се изражава писменим путем узме у руке једно овакво помагало које ће му

Предговор првом издању

омогућити прецизније и разноврсније изражавање. Упустио сам се одмах у рад на том пројекту и врло брзо после завршеног првог слова добио снажну подршку професора Ивана Клајна на којој ћу му заувек остати захвалан.

РАД НА ОВОМ РЕЧНИКУ, разуме се, није текао континуирано од тог времена. Направио сам велику паузу од скоро десет година бавећи се разним другим пословима, чекајући да се стекну одговарајући услови да се речник заврши. До тога је дошло после великих политичких и културних промена 2000. године кад је наше друштво напокон почело да се диже из пепела. На конкурсу Скупштине града Београда за суфинансирање капиталних дела из области културе, испред издавачке куће „Мађадо“ добили смо новац за рад на речнику. Рецензенти за тај пројекат су били академик Иван Клајн проф. др Данко Шипка.

ТА СРЕДСТВА СУ БИЛА сасвим довольна за примену нових научних и технолошких метода које су се у међувремену развиле. Речник је било могуће радити путем предности које пружа интернет и програмским укрштањем база података из већ постојећих речника. И новија лексиколошка истраживања била су од велике користи за прављење синонимских гнезда. У речник су уношene и речи из нестандартног говора, многе народске речи од којих многи лексиколози и дан-данас зазиру иако их свакодневно слушамо у великом броју значења, а ту су и бројни жаргонизми и колоквијализми који би додатно могли да разбуктају машту сваког ко се бави писањем или проучавањем језика.

Павле Ђосић